

La resistència de les ideologies

Diu que es mou en unes condicions difícils, i en un camp especialment polèmic: el de la Cultura. Però ho remata comentant que ell sempre ho tindria difícil, perquè són «conviccions pròpies que en qualsevol parcel·la es mostrarien iguals».

Jeroni Castelló

Vicent Garcés, militant del PSOE-PSPV i líder del corrent Esquerra Socialista al País Valencià, fa més de quatre dies que es dedica a la política. Té l'honor d'haver estat el polític, des de la regidoria de Cultura de l'Ajuntament de València, on encara treballa, que ha aguantat més sol·licituds de dimissió des de tots els sectors de la dreta municipal.

És, també, un dels pocs que s'han querellat contra el diari *Las Provincias* —director i subdirectora inclosos—, «per violació de la llibertat i del dret a les llibertats telefòniques». Ha passat molts anys fora del país: de Xile —durant els darrers moments del govern de Salvador Allende— a Buenos Aires, i, d'ací, a París. I forma part de la història del socialisme valencià, des dels grups que, provinents de l'antic PSPV, es van integrar en el PSOE, després d'un accidentat recorregut.

—i, Què en queda, del PSPV, a hores d'ara?

—Moltes coses. Quant a continguts polítics. Tot allò desaparegué com a espai organitzatiu, però pel que fa a aquests continguts, molts encara sobreviuen, alguns dins del PSOE; d'altres, fora. Crec que des de la perspectiva dels socialistes valencians, moltes de les coses, de les idees i dels programes que es barallaven en aquella etapa de la transició, continuen encara vius i són igualment vàlids.

—Tot allò, però, ha decaïgut molt.

—Sempre hi ha hagut gent que ha dit que les ideologies són mortes. Quan jo començava, tot això ja ho sentia tant com ara. No crec que siga així. Les ideologies sempre han estat mortes des del punt de vista de la no-transformació de la societat. Des del punt de vista dels principis que orienten l'acció, entesa com un projecte de futur millor, en el cas de la ideologia socialista, crec que no és morta ni ho serà mai.

—Ets un personatge atípic, si et comparem amb molts militants del socialisme valencià actual, amb molta

«Els continguts de l'antic PSPV encara són vius».

gent del teu partit. Amb una experiència en la militància política, inclús fora del país, important...

—La component biogràfica personal sempre té un pes molt fort en tots els aspectes de la vida, i no només en el polític. La forma en què has anat passant les distintes etapes et dóna una sensibilitat distinta davant circumstàncies molt concretes de la vida quotidiana. Derivada d'aquestes raons biogràfiques personals, potser jo mostre una manera d'estar distinta d'uniques altres maneres d'actuar dins el partit.

Ara, hi ha més coses. No és tant el pes d'aquestes vivències, sinó la influència que representen en l'anàlisi de la realitat les idees i els principis que mantens constantment. Jo, per exemple, malgrat haver estat molts anys fora del País Valencià, mai no ha perdut una perspectiva que des del principi formava part de les meues idees: la recuperació dels trets polítics i culturals del meu país.

—Aquesta recuperació, lla veus com la podies veure, fa alguns anys, dins l'antic PSPV?

—Jo crec que sí.

—iNo han canviat els plantejaments molt, ara que t'ho mires des de dins les institucions, des de la barrera, diguem-ne?

—No. Com ja he dit, la distància i els anys viscuts fora del país no han afectat la meua manera d'entendre la recuperació cultural i política del País Valencià. La forma en què això arriba a una línia d'actuació dins un partit, en el meu cas, el Partit Socialista, s'ha modificat, va modificant-se. Al principi de la transició encara no hi havia un estatut d'autonomia, i el marge de les pretensions era enorme. Fins i tot les diferències arribaven als mecanismes que ens l'havien de possibilitar. Va ser una discussió que durà anys.

Ara, amb un estatut i un marc constitucional, les coses no poden ser iguals. Mantenim la necessitat d'una autonomia i de la recuperació nacional com un fet polític fonamental, però les formes en què això s'expressa avui ja no són les mateixes. No poden ser-ho.

—li els qui mantenen les mateixes formes, encara ara, són un perill o fan riure?

—Per a mi, ni una cosa ni l'altra. Parle sempre des d'una posició personal. Riure-se'n, des de cap punt de vista. Qui s'ho pren així comet una frivolidat política i no entén la realitat, la necessitat que hi ha d'una pluralitat de pensament. Serà la mateixa evolució democràtica la que assenya-

larà per on aniran les coses en el futur, les formes amb què el poble valencià s'identificarà.

—iQuina relació tens amb antics militants del PSPV que ara són dins el teu partit, inclús, amb els qui vas tenir els problemes que us van dur a la divisió abans de les primeres eleccions generals?

—Em parles d'un període durant el qual el PSPV es trencà. El conflicte fonamental va ser com havíem d'anar a aquelles eleccions. Jo mantenien una coalició entre el PSP i la FPS, que actuaven a nivell d'estat. L'altre sector pretenia anar amb el Moviment Comunista i el Partit Carií. Allò va trencar el partit. Però no era només una tàctica electoral diferenciada, sinó, tal com jo veia aleshores les coses i com les veig encara avui, allò que es discutia era a través de quina via s'arribaria a la unitat dels socialistes en una sola organització.

—Assenyales amb molt d'èmfasi l'expressió organització unitària dels socialistes, i això que tu ara ets un líder destacat d'un corrent molt diferenciat.

—És una voluntat d'assenyalar una realitat i una necessitat. La necessitat i la realitat d'aplegar tots els socialistes en una sola organització. La lluita organitzada dels socialistes ha de passar per una organització única. Però aquesta organització ha de ser capaç d'entendre la pluralitat que ha de conviure dins el moviment socialista. I això no pot ser contradictori. Aquesta organització no pot ser monolítica, burocràtica i anorreadora de les diferències.

—I Com conviuen avui les distintes tendències dins el PSOE?

—El Partit Socialista és un partit molt contradictori. D'una banda, hi ha una llarga tradició política —poc més de cent anys—. I, de l'altra, una realitat actual que ve dels anys 74 i 75, la que ara vivim, que té poc a veure amb aquella tradició. Personalment, crec que cal anar més enllà. Hi ha algunes deficiències en l'articulació del partit i alguns comportaments polítics que han de superar-se. Malgrat els problemes i les dificultats, som en aquest camí.

El corrent Esquerra Socialista parteix i apareix precisament per aquesta realitat contradictòria, en la qual, per

un costat, una de les característiques del socialisme és la democràcia, i no només dins la societat, sinó també dins l'organització, i, per l'altre, encara es discuteixen els mecanismes perquè això funcione.

—És una situació que et pot cremar molt.

—Home, abans deia que era vell, però tampoc no ho sóc tant. No, no em sent cremat. De vegades, potser, cansat. Hi ha moments en què les dificultats poden amb tu. Però sempre he trobat alguna circumstància que m'ha

fet seguir, algun company, la pròpia convicció en les idees. En definitiva, tinc una profunda convicció que cal ser molt constant. Per part de les forces de la dreta, per part de la mateixa societat, no hi ha res fàcil per als socialistes.

—Una dreta especialment dura en el teu cas. i Quantes vegades han demanat la teua dimissió?

—Moltes, moltes vegades, moltes vegades. Potser és una pregunta que caldria fer a la mateixa dreta. Jo no m'atreveixo a parlar en nom d'ella. Només et puc dir que, a mi, aquestes campanyes no em desanimen, ni em faran canviar les idees. Conec perfectament en un moment determinat que pot suposar la pressió d'alguns mitjans de comunicació o d'un estat d'opinió que s'ha sabut crear...

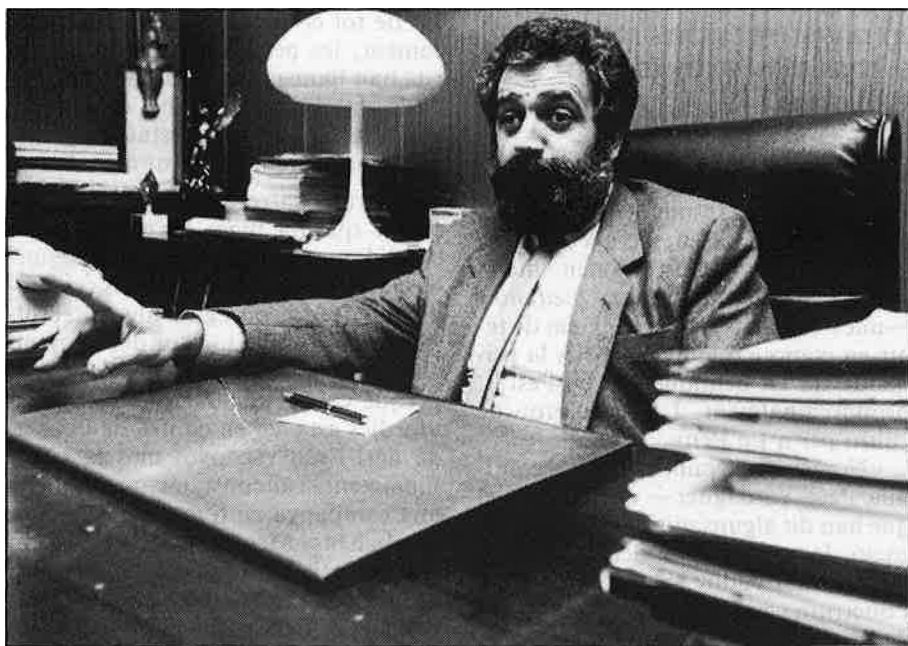
—Mitjans i estat d'opinió que han canviat moltes coses en aquest país...

—Conec perfectament tal situació, i sé que significa tot això. En el meu

cas, per ara, no em faran canviar. I si allò que els produeix irritació és la meua manera d'actuar, veurem les mateixes pressions, les mateixes campanyes, durant molt de temps encara.

—*Davant certes teories de què fa*

bar a concretar-ne els camps i a delimitar els àmbits en què cadascú s'hauria de moure. De vegades, aquests camps es confonen: un mitjà de comunicació fa d'institució o una institució fa de mitjà de comunicació.

«Conec en un moment determinat què pot suposar la pressió d'alguns mitjans de comunicació».

ostentació la dreta municipal i que no s'atrevirien a plantejar seriosament davant un altre auditori, ¿què sents, vergonya o hilaritat?

—Vergonya per ells. Molts sectors d'aquests països, i no només de la dreta, i potser no per culpa pròpia —caldria veure què hem estat durant els darrers quaranta anys i més enrere— actuen amb una certa incapacitat per a entendre racionalment la política. Hi ha molta dificultat perquè els poders constituïts no democràticament dins la societat deixen de tenir un pes decisiu dins les institucions democràtiques.

—*Il fins a quin punt les institucions en mans del PSOE no són responsables de la vitalitat d'aquests sectors, amb cessions i complicats contínues?*

—Les institucions mai no són neutres. Són sotmeses, encara que dins una norma legal, al medi social on funcionen. Una de les dificultats que trobem són les relacions amb els mitjans de comunicació —perquè tampoc aquests mitjans no són neutres, i sovint prenen posicions dins la lluita política o cultural—. Ni les institucions, doncs, són neutres ni ho són els mitjans de comunicació. Per tant, hi ha una lluita dialèctica entre les línies que els orienten. La dificultat és arri-

—*Parlem un poc de política cultural. i Les teues propostes han anat complint-se?*

—No totes. No totes. Queda molt encara per aconseguir pel que fa a la recuperació cultural dels valencians i per assolir una normalitat que permetta una major facilitat en l'accés i la producció de la cultura. Cal que els sectors populars hi entren més decididament.

—*ISaps que t'acusen o t'alaben per descobrir el Mediterrani a València?*

—Sí. M'ho he sentit moltes vegades, això. I sempre conteste que, encara que jo no existís, el Mediterrani sí que existiria. I no només com a mar, sinó com una àrea històrica, cultural, geopolítica, viva.

En tots els països mediterranis cada vegada se'n pren més consciència. I també de la necessitat de fer front a aquesta realitat. En el cas de l'Ajuntament de València, ho han personallitzat en mi, però han estat iniciatives molt àmplies. València es pot moure perfectament en l'àmbit del Mediterrani, que no desborda les seues capacitats. És perillós caure en una perspectiva cosmopolita inútil.

—*Il la cultura catalana, què hi pin-ta, en tot això? i Fa de patata calenta en la història?*

—A València sempre ho ha estat,

sempre. És difícil. Hi ha una dinàmica, detectable de fa molts anys, consistent a crear un conflicte entre valencians, que en darrera instància va en detriment del país. I això és ben viu dins l'àmbit cultural i lingüístic. Ben viu. Institucionalment, potser caldria prendre més iniciatives de les que es prenen, en el camí de... democràticament, és clar... i en base a criteris racionals i científics. Anar creant situacions per superar aquest conflicte.

—*Causa perplexitat veure com hi ha gent, amb una trajectòria política clara, que fomenta i assimila aquesta irracionalitat...*

—Jo hi estic en contra. Entenc les raons per què això es produeix i hi estic en contra. Hi ha una presència d'aquesta irracionalitat en molts comportaments polítics i culturals públics que es podria qualificar d'oportunistes. De persones amb conviccions clares i que oscil·len tal com es mou el vent. O, pitjor encara, que es deslliuren de les pròpies conviccions per sobreviure en un moment difícil. En aquesta ciutat i aquest país vivim uns moments tan complicats que la coherència es fa difícil. Però crec que l'esforç s'ho val.

—*I, davant de tot això, ino t'entren ganes de ser regidor de trànsit?*

—Home, jo sóc enginyer agrònom, ¿eh? I sóc regidor de Cultura des del 83. Podria fer qualsevol altra cosa dins les meues possibilitats. Però sé que és real que durant aquests anys he notat una pressió especial, que en uns altres àmbits no es produiria.

—*Molts t'assenyalen com a virtut la fidelitat a les conviccions.*

—Alguns ho diuen negativament, això. M'han dit dogmàtic, fonamentalista... al llarg de la meua vida m'he sentit de tot. Crec que cal ser honest, amb tu mateix i amb els qui convius. L'honestedat en termes polítics passa per explicar els canvis que fas, en base a arguments i no en base a necessitats personals. Durant aquests darrers anys, per moltes raons, hi ha hagut la propensió als canvis inexplicats. Jo he intentat de fugir-ne.

—*I Et sents segur dins el partit?*

—Ben tranquil.

—*Il què et fa por?*

—Moltes coses. Tinc por que arribe un moment en què siga impossible de definir les pròpies idees, que políticament es cree una determinada estructura que limite les possibilitats de desenvolupar un clima de pluralisme, de respecte. I que s'imposen estructures, formes de concebre la societat, en base a poders establits, adquirits. Això em fa por. D